

**Богдан ЛУЦЮК**

курсант другого курсу факультету №1  
Криворізького навчально-наукового  
інституту Донецького державного  
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник:*

**Дмитро ПШЕНИЧНИЙ**

викладач кафедри спеціальних дисциплін та  
професійної підготовки Криворізького  
навчально-наукового інституту Донецького  
державного університету внутрішніх справ

## **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОЄДНАННЯ ТАКТИЧНОЇ, СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ**

Європейська інтеграція України зобов'язує нашу державу забезпечити ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав і свобод людини і громадянина, їх ефективний захист. Освітня діяльність навчальних закладів МВС України є невід'ємною частиною загальнодержавної політики в цій галузі. Одним із завдань вищих навчальних закладів системи МВС України є якісна та ефективна підготовка майбутніх поліцейських [1].

Специфіка сучасної правоохоронної діяльності вимагає від працівників органів внутрішніх справ не тільки ґрунтовних юридичних знань, а й розвиненої психологічної культури, тактичних навичок, та потужної фізичної витривалості. Елементи такої підготовки в навчанні працівників внутрішніх справ мають місце з самого початку введення обов'язкової професійної підготовки, що пов'язано з професійною необхідністю: проведенням складних оперативних дій, які прямо залежать від психологічних знань фізичних і тактичних навичок співробітників, прийняття важливих рішень, та їх реалізації.

Спеціальна фізична, тактична та психологічна підготовка є одним з пріоритетних напрямків підготовки майбутніх офіцерів поліції до виконання

професійної діяльності. Це комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних, тактичних та психологічних якостей та здібностей з урахуванням особливостей його професійної діяльності [2].

Відповідно для адекватного, вдалого та своєчасного використання курсантами (майбутніми офіцерами поліції) фізичного впливу, фізичної сили, прийомів боротьби та рукопашного бою, психологічного впливу та стійкості у оперативно службовій діяльності, під час їх навчання у закладах МВС України, курсантам - майбутнім офіцерам поліції такі навчальні дисципліни як спеціальна фізична підготовка, тактична підготовка та психологічна підготовка мають викладатись протягом усього періоду навчання. Однак на теперішній час така увага приділяється лише спеціальній фізичній підготовці.

Також, відповідно до ЗУ «Про Національну поліцію» працівники правоохоронних органів зобов'язані забезпечувати публічну безпеку і порядок, охороняти права і свободи людини, а також інтереси суспільства і держави, протидіяти злочинності та виконувати інші, покладені на них законом обов'язки. Так, наприклад, законодавство України уповноважує поліцейського застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою) для забезпечення особистої безпеки та/або безпеки інших осіб, припинення правопорушення, затримання особи, яка вчинила правопорушення, якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським повноважень, покладених на нього законом [3].

Як свідчить практика, через низький загальний рівень взаємодоповнення та взаємоінтеграції дисциплін зі спеціальної фізичної підготовки, тактичної підготовки та психологічної підготовки, недостатньої кількості годин, відведених для занять з цих напрямків, відвідування лише одних занять за кожним напрямком окремо, є недостатнім для вдалого та ефективного засвоєння практичних навичок.

Служба в підрозділах Національної поліції України, яка здійснюється в умовах підвищеної небезпеки, потребує високого рівня правової, психологічної, моральної, тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки від поліцейських. Одним з основних елементів підготовки майбутніх офіцерів поліції є забезпечення розвитку фізичних можливостей та навчання їх доцільного використання у професійній діяльності. На сьогодні, спеціальна фізична підготовка, тактична підготовка та психологічна підготовка курсантів вищого навчального закладу МВС України є обов'язковою частиною підготовки майбутніх офіцерів поліції, проте, як свідчать результати нашого спостережень на практиці, вона потребує суттєвого удосконалення та покращення [4].

Поєднання таких напрямків підготовки існує лише в поодиноких випадках у вигляді бінарних занять. Тому, вищі навчальні заклади зі специфічними умовами навчання, що готують майбутніх працівників правоохоронних органів мають застосовувати новітні різноманітні способи і методи викладання дисциплін з цих напрямків. Насамперед, для підвищення зацікавленості курсантів МВС України мають вводитись нові універсальні дисципліни, такі як «тактично-психологічна підготовка затримання правопорушників», «тактично-фізична підготовка інтенсивного навантаження», тощо. Під час проведення занять з подібних дисциплін має звертатись головна увага на вироблення практичних навичок у курсантів стосовно одночасної психологічної та фізичної витривалості, досягнення тактичної переваги. Наприклад: 1) під час тренувань із застосування фізичних заходів примусу до правопорушників здійснювати тренування вербального психологічного впливу на особу; 2) після потужного інтенсивного фізичного навантаження, біг, підтягування на перекладині, тощо одразу тренувати застосування спеціальних засобів до особи. Такі заняття дадуть можливість універсалізувати та покращити підготовку майбутніх правоохоронців.

Тренування з різних видів спорту та участь у спортивних змаганнях обумовлюють створення необхідних умов для всебічного розвитку курсантів, підвищення моральної, психологічної, тактичної та фізичної підготовленості,

повного сприйняття навчального матеріалу, формування особистості майбутнього правоохоронця та сприяють повній реалізації здібностей і таланту. Також, для підвищення та удосконалення рівня володіння прийомами самозахисту та загального рівня фізичної підготовленості у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання діє секційна робота із спортивних єдиноборств та інших видів спорту, наприклад: секція з рукопашного бою, дзюдо, самбо, боксу та інші [5].

Як ефективний спосіб вироблення вищезазначених професійних навичок можна визначити організацію змагань з комплексних прийомів спеціальної фізичної, тактичної та психологічної підготовки. Такий спосіб навчання додатково дозволить закріпити практичні навички та вміння, які курсанти отримують на подібних заняттях. Також це більш детально розібрати та відпрацювати конкретні прийоми та удосконалити їх техніку, підвищити загальний рівень підготовленості до дій в екстрених умовах, що виникають під час здійснення службово-бойової діяльності поліцейського. Така комплексна підготовленість майбутнього офіцера поліції виступатиме базовою якістю, що проявляється у високому рівні професіоналізму, здібності до виконання оперативно-службових завдань і обов'язків по несенню протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та правопорядку в нашій державі.

Отже підводячи підсумок, необхідно зазначити що відокремленість у навчальному процесі майбутніх практичних правоохоронців пріоритетних напрямків - спеціальної фізичної, тактичної та психологічної підготовки є суттєвим недоліком щодо ефективного засвоєння та здатності поєднання отриманих знань в практичній діяльності. А тому наукові пошуки у юридичному та педагогічному спрямуванні в діяльності вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання в системі МВС України необхідно здійснювати в універсалізації, взаємоінтеграції та максималізації на прикладі ситуативних завдань узятих із практичних випадків, де необхідно одночасно поєднувати психологічні, тактичні та фізичні навички.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. [https://arm.naiu.kiev.ua/books/police\\_deontology/info/lec2.html](https://arm.naiu.kiev.ua/books/police_deontology/info/lec2.html)
2. <https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/09/policzejska-diyalnist.pdf>
3. [https://arm.naiu.kiev.ua/books/police\\_deontology/info/3zavd.html](https://arm.naiu.kiev.ua/books/police_deontology/info/3zavd.html)
4. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/7/22.pdf>
5. <https://armyinform.com.ua/2023/02/22/160-kursantiv-korolovcziv-dva-tyzhni-zmagalysya-v-sylovyh-vydah-sportu/>

### **Роман МАРКОВ**

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки  
Дніпропетровського державного  
університету внутрішніх справ

## **ВАЖЛИВІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Стратегічні напрямки сучасного державотворення в Україні є становленням демократичного суспільства до європейської спільноти. Службова діяльність працівників Національної поліції завжди відбувалась в екстремальних умовах, зазначимо, що на разі ми спостерігаємо стрімку прогресію відповідних умов, адже Україна переживає складні часи, пов'язані зі збройною агресією Російської Федерації направлену проти нашої держави. Постійне перебування в осередку конфлікту, ймовірність збройного нападу за якого потрібно приймати миттєві рішення щодо застосування заходу примусу, швидка стомлюваність, підвищення агресії та негативного настрою, низька рухова активність під час несення наряду, все це є осередком погіршення як здоров'я так і на фізичного стану працівника поліції. Для захисту звичайного населення від аморального, хворого та деградованого прошарку суспільства, поліцейський має бути не тільки психічно, а й фізично сформованим. Видозмінення умов здобуття освіти у вищих навчальних